

SZILÁGY-SOMLYÓ

TÁRSADALMI HETILAP.

Megjelenik minden csütörtökön.

Előfizetési díjak:
egész évre 4 frt, fél évre 2 frt; községi jegyzőknek és tanítóknak egész évre 3 frt.
Magán hirdetések díja:
Háromszor hasábozott garmond sorért 5 kr; bélyegdíj minden beiktatásért 30 kr.
Hivatalos hirdetések díja:
Egyszeri közlésért tekintet nélkül a szöveg nagyságára, bélyegdíjjal, nyugtá-bélyeggel és támlappal együtt 3 frt.
Nyitlér soronként 30 kr.
többszöri hirdetésnél kedvezményeket nyújtunk.

A lap eszellemi részét illető levelek a szerkesztőséghez, pénz küldemények és hirdetések a kiadóhivatalhoz oimezendők.

Kéziratok nem adatnak vissza.

Bérmentetlen levelek csak ismert kéztől fogadtnak el.

Értsük meg egymást.

A Kolozsvártt tárgyalt „memorandum” perben megyénkből is számo-san utaztak Kolozsvárra, hogy az ott rendezett tüntetésekből részüket ki-vegyék.

Nem bajlódunk az ily fajta kedv-telések politikai céljával, de kötelességünk a velünk lakó s eddig egymás-sal békében élő polgártársainkat fel-világosítani azon jogtalan törekvések-ről, melyeknek követése azonos állami és társadalmi életünk felforgatásával.

Mielőtt azonban a lelketlen izga-tók szennyes munkáival foglalkoznánk, szükségesnek tartjuk egy néhány ész-revételt tenni:

A „memorandum” egyik főszer-kesztője s vármegyénk szülöttje és la-kója, a midőn a „memorandumot” aláírta, legnagyobb következetlenséget árult el. Ugyanis: a „memorandum” egyik pontjában sérelemként felhoza-tott, hogy a kényszer tagosítással a magyar bírák az oláh népet igazság-talanul megfosztják földjeiktől s az által koldusbotra juttatják. Tehát ugyanazon személy, ki a trónnál or-voslást keresett eme sérelmekért, 1893. évi őszén Szilágyvármegye törvényha-tóság közgazgatási bizottságában in-dítványt mert tenni, hogy a kir. tör-vényszék bírának köszönet sza-va ztassék a tagosítási eljárás kö-rül tanusított páratlan igazságos el-járásuk- és szorgalmas munkásságuk-ért. Hát józan fővel s ép elmével hogyan lehet — egy népboldogítónak — ilyen ellenmondásokba keveredni?!

Menjünk tovább: sérelemként elő-adják, hogy a román nép el van nyomva, s hogy nyelve és vallásos intézményeinek fejlesztésében erősza-kosan korlátozva van.

Mutassa ki bárki is azt, hogy hol? mikor? ki által? és mily módon volt az oláh faj eme fejlődésében megakasztva? Mert én élő példákkal igazolom ezen sérelmek valótlanágát.

1-ször Ördögkúton a g. keleti templom építése alkalmával a magyar birtokosok egytől-egyig követ horda-tak a templomhoz s azt faanyaggal is dusan segítették.

2-ször. Iskolájukban anyanyelvükön tanítottak és tanítanak ma is, s bel-ügyeiket — minden idegen befo-lyástól menten — tetszésük szerint ve-zetik.

3-ször. A g. keleti iskolát mulasztó gyermekek szülőivel szemben, — a magyar helyhatósági közegek által, — éppen akként alkalmaztatik a bir-ság, mint bármely más iskolánál.

4-szer. Adó, s egyéb közkövetelék-ekért a magyar embert mindenütt éppen úgy exequálják, mint az olá-hot, tótót, zsidót, vagy németet.

5-ször. Egyházuk részére — a kö-zelmúltban — szép papilakot s külső ingatlant vásároltak, mely jogügylet megköthetésére az előlegül szükségelt 600 frtot — csekély ellenszolgálmány mellett — ördögkúti magyar ember

adta s nem azok a mártírok, kik az oláh nép érdekéért szájjal mindent, de tényleg semmit sem tesznek.

6-szor. A megüresedett g. keleti lelkészi állomás betöltésénél kizárólag a magyar értelmiség befolyása tette lehetővé azt, hogy Marosániu Joviánu ur és nem egy laikus dászkel lett ördögkúti pappá. Már pedig ha a ro-mán kulturális érdekek fejlődése ellen törekedtek volna, bizonyára nem ezt az irányt követték volna.

7-szer. A fennebbi viszonyok ha-tása alatt megválasztott g. keleti pap, községünkbe jövele alkalmával mind-járt — a községi törvény 36. és 40. §-ának világos rendelete ellenére — a magyarok befolyása és elnézése foly-tán lett községi képviselővé.

8-szor. Marosán Jovián ördögkúti oláh pap, a zilahi magyar gimnázium-ban tanult s ott is tett érettségit. Vajjon elvesztette-e vallását, nyelvét és csorbított-e ott nemzetisége iránt tartozó érzületében? Ugye bár nem!

9-szer. Felegregyen — a magyar birtokosság — a tagosítás alkalmával a g. cath. egyháznak 10 hold ingat-lant adott.

S mindezen kézzelfogható lojális tények dacára, Marosániu Joviánu ur — indokolatlan viselkedéséből — a magukat népboldogítónak nevezőpseüő messziások segítségére ment Kolozsvárra, honnan titkos sajtó alatt készült nép-lázító iratokat hozott magával s azo-kat a józan gondolkozású oláh nép között terjeszteni meg is próbálta, de munkája nem jól sikerült... Hát ilyen tényekkel szemben, lehet-e fel-tenni azt, hogy Marosán ur és elv-társai keblében él-e faja iránt az igaz szeretet és vallásos érzület legpará-nyibb szikrája is?!

A ki a tudatlan népet ily módon törekszik tévuttra vezetni, az nem ér-demli meg azt, hogy Krisztus tanainak hirdetője legyen! Le a papi palásttal s vegyen lándzsát a kezébe!!

Szántó Károly.

Városi közgyűlés.

Szilágy-Somlyó város képviselő tes-tülete f. évi május 16-ik napján rendes közgyűlést tartott, melyben Gencsy Sándor polgármester elnöklele alatt részt vettek: Bartha Endre, Brüll Károly, Posner Ábrahám, Merk János, Brüll Sándor, Bikfalvi András, Benkő Pál, Wein-berger Kálmán, Porjesz Sámuel, Zobel, Lipót, Lisztai Imre, dr. Lang Jakab, Brüll Lipót, Nagy Ferenc, Lukátsffy Ödön. Bölöni Sándor városi képviselők, — He-gedüs Sándor helyettes főjegyző rendőr-kapitány, Jolbej József, aljegyző, Faragó Sándor tiszti ügyész, dr. Kálmán Ignác tiszti orvos, Papp Tódor, városgazda.

A gőzfertőtlenítő gép beszerzése tár-gyában leérkezett belügyminiszteri és al-ispáni rendelet folytán polgármester elő-terjesztést tevén, — tekintettel arra, hogy a város már egy kézi fertőtlenítő kocsi-t a múlt évben beszerzett, a mely a fertőt-lenítésnél a tapasztalat szerint igen cél-szerűen használható, az újabb beszer-

zésre ajánlott Walser-féle gőzgép szállí-tása pedig magas emelkedésű, hegyes természetű utcáinkon adott szakértői vé-lemények szerint nem is használható, de különben is a városi gőztüzdönél levő kazán, újabb gőzkazán beszerzését feles-legessé teszi s azt a város anyagi viszo-nyai meg sem engednék; ezeknél fogva utasította a közgyűlés a polgármestert, hogy szükség esetén csupán a fertőtlenítő kamrának beszerzésére szorítkozzék, mely a már meglévő gőzkazánál összekötte-tésbe hozható s a fertőtlenítés ilyen mó-don is eszközölhető.

Virág Lajos városi főjegyző lemondása kérdésében a városi képviseletnek kérdésére érkezett alispáni értesítés, mely szerint Virág Lajos beadta ugyan a fő-jegyzőségről való lemondását, de ezen le-mondás elfogadása kérdésében érdemle-ges határozatot hozni nem lehetett, mert a Virág Lajos elleni fegyelmi ügyben oly fordulat állott elő, a mely az érdem-leges határozat hozatalát meggátolta, a képviseleti közgyűlés által tudomásul vé-tetett.

A város 1893. évi állapotáról, köz-érdekű ügyeiről s tisztviselőinek tevé-kenységéről szóló polgármesteri jelentést lapunk más helyén egész terjedelmében közöljük. A közgyűlésben felolvasott pol-gármesteri jelentést a közgyűlés tudomá-sul vette, s a szakszerűen s pontosan összeállított évi jelentésért jegyzőkönyvi-leg elismerését nyilváníttotta, egyszers-mind az abban foglalt javaslatokhoz ké-pest kimondotta, hogy az ovoda helyisé-gének célszerű elhelyezhetése az ev.ref. egyházzal, mint az ovoda helyiség tulaj-donosával, annak megvásárlása tárgya-ban tegye magát érintkezésbe s az elért eredményt annak idejében a közgyűlés-nek jelentse be. Az évi jelentésben fog-lalt több irányú javaslatának, nevezete-sen a Báthory-várkert csinosítása. az ott levő történelmi műemlékeknek az enyé-sztől megóvása, továbbá a „Lobogó” nevű városi vendéglőnek a mai kor ki-vánalmaihoz képest leendő fölépítése, vagy átalakztatása iránt, mihelyt azokra az időt elérkezettnek látja, tegyen a kép-viselethez előterjesztést.

A városi tisztviselő segéd- és kezelő személyzet fizetésének javítása tárgyában alakított bizottság munkálata felett hosz-szas vita fejlődött ki, mely leginkább azon irányban mozgott, hogy a tervezett fize-tésemelések nem felelnek meg a mai vi-szonyoknak. A képviselet azonban kevés módosítással elfogadta a bizottság által tett javaslatot, mely szerint figyelemmel Gencsy Sándor polgármesternek azon több-ször előadott s ezen gyűlésen is ismételt kijelentésére, miszerint míg a polgármes-teri állás általa lesz betöltve, a törvény által biztosított, vagy is a járási főszól-gabíró részére megállapított fizetésnél ma-gasabb javadalmazást nem kíván, a fize-tések következőleg állapítottak meg:

Polgármester fizetése 1200 frt, lakbére 300 frt; — rendőrkapitány fizetése 800 frt, lakbér 200 frt; — főjegyző, katoná-ügyi előadó, községi bíró, levéltárnok és árvaszéki nyilvántartó fizetése 800 frt, lakbére 100 frt és a vármegyei szabá-lyrendeletben magánosok részére teljesített munkálatokért meghatározott díjak; — tisztiügyész tisztelet díja 300 frt; — két árvaszéki ülnök tisztelet díja egyenként 100—100 frt; — majorsági és adópénz-tárnok fizetése 600 frt, lakbére 100 frt; — pénztári ellenőr és birtoknyilvántartó fizetése 600 frt, lakbére 100 frt; — tiszti orvos, egyszersmind halottkém és kórház-gondnok fizetése 400 frt; — mérnök, egy-szersmind számvevő fizetése 600 frt, lak-bére 150 frt; — állatorvos fizetése 450 frt; — aljegyző, egyszersmind közgyám, árvaszéki jegyző, iktató és kiadó fizetése 500 frt, lakbére 100 frt; — alkapitány

fizetése 450 frt, lakbére 100 frt; — város-gazda fizetése 300 frt, lakbére 100 frt; — mértékhibeletesítő, egyszersmind közigazga-tási iktató-kiadó, husfogyasztási ellenőr és irtók fizetése 350 frt, lakbér illetménye 100 frt; — két irtók egyenként 360—360 frt; — államadó és rovatál végrehajtó fiz. 350 frt, lakbére 50 frt; — tüzőlő gép-mester fizetése 50 frt; — szülésznő fize-tése 50 frt; — egy becsüs a végrehajtó mellett 120 frt; — egy rendőrtizedes, ki-nek évi fizetése 156 frt; hat rendőrszolgá 144 frtjával és nyolc éjjeli őr 50 frtjával; — hat erdőkerülő 20 frtjával; — egy órahúzó 10 frttal; egy hitelesítő szolga 60 frt; gyepmester 12 frt. A napi díjak pedig következőként állapítottak meg: polgármester napidíja 4 frt; rendőrkapitány, főjegyző, tisztiügyész, ülnök, orvos, mrnök, számvevő 3 frt; pénztárnok, el-lenőr 2 frt 50 kr; aljegyző, alkapitány, városgazda, levéltárnok és állatorvosé 2 frt; birtoknyilvántartó és iktatóé 1 frt 50 kr; irtók, erdő-mezőbíró, végrehajtó és szülésznő 1 frt; községi bírósági vég-rehajtóé 20 frtig 50 kr, 50 frtig 1 frt. Fuvardíj csak a város határára kívül szá-mítható fel. Egész napdíj csak délelőtti és délutáni hivatalos működés esetén szá-mítható fel, — egyébkor fél napdíj jár. A szabályrendelet 30 napi közszemlére kitétetni s azután a vármegyéhez jóvá-hagyás végett beterjesztetni határozottat.

A vicinális, községi közmunka tar-tozás felerészének megváltására vonat-kozó polgármesteri előterjesztés folytán kimondta közgyűlés, hogy: egy három éven felüli ökör után 1 frt, — egy tehén, 3 éven aluli ökör és ló után 80 kr, — egy szamar, vagy öszvér után 75 kr, — egy kézi napszám után 50 kr. váltáság-összeg lesz fizetendő, oly megjegyzéssel, hogy minden kettős fogat után két ígás napszám szolgálandó le s a kötelező meg-váltást a kötelezettségnek felerészére mondva ki, a kötelezettség másik fele ter-mészetben lesz leszolgálandó.

Az állami iskola építéséhez szükséges telek kijelölése, illetve beszerzése végett kiküldött bizottság eljárásáról polgármes-ter jelentését beterjesztvén, tudomásul vétetett, hogy a helyiség átengedése kér-désében a timár ipartársulattal folytatott tárgyalások kellő eredményre mindedig nem vezettek, — s minthogy a miniszteri kiküldött által alkalmasnak talált ezen helyiségeknek az iskola helyiségéül meg-szerzése most már valószínűleg csak is rendes kisajátítási eljárás útján lenne ke-resztül vihető, az pedig hosszabb időt igényelne, felterjesztést intéz a közgyűlés a közoktatási miniszterhez az iránt, hogy addig is, míg az állam által ajánlott is-kolai épület felépíthető lenne, a községi iskolát teljesen állami kezelés alá vegye által, a város kötelezvé magát arra, hogy addig, míg az iskola építésére alkalmas telket kijelölni, illetve megszereznie sike-rülni fog, az iskola helyiségéről gondos-kodni s annak házbérét fizetni fogná. A polgármester különben megbízott, hogy az egyességet a timár társulattal ismétlen-t kísértse meg s ha az nem sikerülne, alkalmas telekről gondoskodjék, illetve esetleg a kisajátítási eljárás megindítása iránt kellő lépéseket tegyen.

A városház alatti bálhelyiségnek Póce Dániel elállása folytán foganatosí-tott újabb árverésen Báthori Józsefnek lett bérbeadását a közgyűlés tudomásul vette s az eljárást jóváhagyva tiszti ügyészt utasította, hogy előbbi árverelő ellen az újabb árverésnél mutatkozó bér-leti összegkülömböség iránt pert indítson.

Virág Lajos jelenleg fegyelmi viz-sgálat folytán felfüggesztett városi fő-jegyző kérelmet adván be az iránt, hogy részére az 1871. és 1874-től, 1883-ik éveke-ről elmaradt lakbér címen 1100 frt. ösz-szeg fizetessék ki, a közgyűlés kimon-

dotta, hogy miután a főjegyző fizetése és hivatalos illetményei a jelzett időkre szabályrendeletilag voltak megállapítva, de abban lakbérilletmény említve sincsen, néhány évig pedig elnézésből a városházánál természetbeni lakást is élvezett, az előtt 20 évvel nem követelt, de soha meg sem állapított házbér illetményt meg nem adja, annyiival is inkább, mert folyamodó minden évben, hol egy, hol más cím alatt kért és kapott a várostól különböző címek és ürügyek alatt fizetési pótlékokat és jutalmazásokat, a melyek összege a kérdéses házbért teljesen fedezné, ha a már lefolyt hosszú idők alatt ezen házbér igény egyébként is elévültnek uem lenne is tekinthető.

A sz.-somlyói tagosítás.

Évtizedek óta van folyamatban a sz.-somlyói határ tagosítása felett folyó urbéri per. A napokban nyert városunk lakosságát legközelebből érdeklő ezen per ellátást a magyar királyi kurián, mint legfőbb ítélőszéken. Kellemes meglepetést vélünk azért szerezni olvasóinknak, midőn ez ítéletet, mely városunk gazdasági fölvirágzásának szép reményeit hordja méhében, alább egész terjedelmében, egész indokolásával együtt közzé tesszük.

Másolat: 16-894. urb. sz. O felsége a király nevében a magyar királyi Curia Hubert Iván, mint a sz.-somlyói tagosítást óhajtó birtokosok képviselőjének Ábrahám Gerbla János és társai ellen, a sz.-somlyói határ tagosítása iránt, a sz.-somlyói törvényszék előtt indított, azután Krasznamegye alispáni bírósága előtt folytatott, utóbb a gróf és báró Bánffy családtagok, mint felperesek által ugyanazon alperesek ellen urbéri rendezés és közös területek arányosítás szerinti felosztása és tagosítás iránt a zilahi kir. törvényszék előtt folyamatba tett ugyanott az 1889. évi december 30. napján 3438. sz. a. kelt ítélettel elintézett és gróf és báró Bánffy családnak, Trusza Lajos plébánosnak, Farkas Ferencz és Brüll Lipótnak, Barta és Szénágy Miklósnak, özv. gróf Bánffy Bélánénak, Szabó Ferencznek és Hubert Józsefnek felebbezésére a debreceni kir. ítélőtábla 1893. június 20. napján 592. sz. a. kelt ítélettel megvizsgált birtokrendezési perét, — Szabó Ferencz, Oltyán János, Orosz R. Tógyer, Szabó Nucz, Czobel Lipót és neje Bagosi Ilona, Veverán József, gróf és báró Bánffy-család, Trusza Lajos plébános, Bartha Endre és érdektársai felebbezése folytán 1894. április 17. napján tartott nyilvános ülésében vizsgálat alá vevén, következő ítéletet hozott:

Az arányosítás tárgyául kijelölt erdő és legelő területekre nézve részben mindkét alsó bíróság ítélete megváltoztatik és az italmérési jog aránykulcsául megítélt kulcsok aránya szerint a következő területek rendeltetnek felosztatni, u. m.: A 22. sz.-somlyói tjkvben 2024. hrsz. alatt felvett „Urrét“ nevezet alatti közös erdő; — ugyanazon tjkvben 1521. hrsz. legelő; 2010. hrsz. „Csermegetti“ legelő; 847. hrsz. „Pupos“ nevezet alatti legelő, ugy a „Berektoi“ 10 hold 580 □ öl; „Szent-hegyalja“ 21 hold 240 □ öl; „Jajhegy-alja“ 12 hold 245 □ öl; „Fehérhegyi 2 hold 945 □ ölet tevő területek. Az 1521. 847. és 1810. hrsz. területeken lévő erdőterületek azonban a felosztás tárgyát nem képezik s azok kizárólag a város tulajdonaiul ítéltek. Továbbá elrendeltetik, hogy a felekezeti iskolának az 1868. 39. t.-c. és az 1871. 53. t.-c. 88. §-a értelmében való illetősége kiadassék. — A meny nyiben a rom. kath. plébánia a Magurából élvezett faizásnak megfelelő illetőség kiadása iránti követelésével a Magura iránt netán békövetkezendő arányosítás iránti perre utasított, továbbá a jelenlegi birtokok tagosítása és a tagbirtokok elhelyezésének kérdésének, az Oltyán János és társai, Czobel Lipót és neje Bagosi Amália és Szabó Ferenc által felebbezett részében a másod bíróság ítélete helyben hagyatik. Ezekhez képest a felosztadónak jelzett erdő és legelő területek miként való felosztására nézve a további eljárás és ítélet hozatala elrendeltetik.

Indokok: A jelen perben és az italmérési jog arányosítása iránt már előbb befejezett perben béperesített okiratok és tanu vallomásokból az tűnik ki, hogy Sz.-Somlyó város, mint ilyen bizonyos kiváltságokat még régebbi időkben (1610 — 1670.) nyert ugyan, de e mellett több földesuri birtokokosok, u. m. a Bánffyak, Toldalagi, Vay, Kemény, rom. cath. egyház, minorita rend, ref. eklézsia, Lázár,

Szentmarjay és Bethlen családbeliek nemesei kiváltságai és jogaik élvezeteikben továbbra is megmaradtak, s ezek a városnak birtokos társai voltak. E viszonynál fogva, mind a földesuri birtokosoknak voltak itten jobbágysai, zsellerei és taxásai, minden városnak voltak taxásai és szabadjogos polgárai. Az ennek megfelelő állapott az 1819/20. évi összeírásban határozottan ki van tüntetve. E viszonyból kifolyólag kellett a határban lévő erdő és legelő területekre nézve vitássá tenni azt a kérdést, hogy ezek a városnak kizárólagos tulajdonát vagy a birtokosok összességét illetik-e? Elitélni. Közösöknek kellett ehez képest itélni az ítéletben kijelölt területeket, mert: a legelő területeket a per adatai szerint, 1848. előtt s még ezután is több éven át az összes városi lakosok minden díj fizetés nélkül legeltetvén, kétségtelen az, hogy a birtokosok között a volt földesurak jobbágysai és taxásai is voltak; — ezek által szerzik a legeltetési jogot a volt földesuri birtokosok is gyakoroltak, és ennél fogva ki van zárva annak lehetősége, hogy ezeket a város, a többi földesuri birtokosokon kívül kizárólag maga használta és birtokolta volna. Nem fogadható el a városnak az a védekezése, mely szerint a város határán közös legelő területek általában nem léteztek volna, mert az 1819/20. évi urbéri összeírás az ellenkezőt bizonyítja, és ennek kitételeiből kétségtelen az, hogy az ugarakon kívül a szántóföldek mellett lévő cserjés és bokros helyek is legelőül használtattak. Az a körülmény, hogy a város előjárósága az 1848. év után néhány évvel gyakorlatba hozta azt, hogy a legelő marháktól bizonyos díj fizetett, és hogy a tkvi helyszínelés alkalmával a per tárgyát tevő területek a város tulajdonaként vétettek fel, ennek kizárólagos tulajdonát nem igazolja, mert a közös és rendezendő birtokviszonyok az 1848. január 1-én volt birtokállapot szerint itélendőek meg, a tkvi felvételek pedig az urbéri és ezzel rokon természetű birtokközösségi kérdésekre nézve döntő bizonyítékot nem képeznek. A mi pedig a tulajdonképpen „Urrét“ nevezet alatti erdőt illeti: ennek közössége is megállapítandó volt, mert már a B) alatti 1706-ban kelt, a város részéről beperesített — tehát ellene bizonyító — birtok összeírási okiratból kitűnik, hogy a Bánffy-családnak sz.-somlyó határán a legrégebbi időkben is volt erdőbirtoka s az 1819—20. évi összeírásban pedig az „Urrét“, a városi előjárósághoz hozzájárulásával mint oly erdő lett felvéve, melyet a város és a birtokos urak együttesen birnak, mindezen körülményekkel szemben tekintettel arra, hogy a város részéről sem a legelő, sem az Urrét nevű erdőterületre nézve az, hogy ezeknek kizárólagos tulajdonjogát megkereste, vagy ezekhez való tulajdonjoga bármikor is bírói ítélettel elismertetett volna, nem bizonyított: kétségtelen, hogy ha a város az Urrét erdő kezeléséért és az a feletti felügyeletet kizárólag gyakorolta is, ebből nem következethető az, hogy a többi földesuri birtokosoknak tulajdon jogát elbirtokolta, mert a közös birtokban lévő jog általában a nem használás által nem évül el, és az 1871. LIII. t.-c. 10. és 69. §-ai nem a közös területeken lévő tulajdonjog elbirtoklásáról, hanem az egyes urbéres jobbágytelkek állományainak foglaltas által való nagyobbitása és kevesbítéséről szólnak, nem alkalmazhatók tehát az idézett törvénynek §-ai a földesuri birtokosoknak a közös területekből őket megillető jogviszonyokra. Azonban az 1521. 847. és 1810. hrsz. alatt lévő erdők a város kizárólagos tulajdonainak voltak itélendőek s mint ilyenek, a felosztás tárgyát nem képezhetik, mert ezek a Korlát, Pupos és Bükk elnevezés alatt külön álló erdők lévén, az 1819/20. évi urbéri összeírásban közös erdökként említve nincsenek, ezekben tehát akkorában sem a földesuri birtokosok, sem a jobbágysaikkal használati jogaik nem lévén, a város kizárólagos tulajdonainak tekintendőek, ezzel ellenkező pedig nem bizonyított, mert habár az 1830. évben kihallgatott tanuk azt állítják, hogy bizonyos erdőterületek a közös legelőből való tilalmazás folytán neveltettek, az mégis e tanuk vallomásai alapján sem állapítható meg, hogy a megnevezett erdők ugyanazonosok volnának a közös legelőből eltilalmazott helyekkel, az pedig kétségtelen, hogy ezen erdőterületeken a város nevelte az erdőket és azokat ő használta. A felosztás kulcsául az italmérési jog arányosítása iránti perben már jogerejűleg megítélt aránykulcs megállapítandó volt a jelen per tárgyát képező közösökre vonatkozóan is, mert az urbériség e helyütt elenyészvén, az arányos felosztásnak csupán a nemesi birtokosok s a város közt, a mennyiben az italmérési jogot gyakor-

rolta, van helye s minthogy az italmérési jogosultak is ugyanazon jogalapon állnak, s minthogy az 1819/20. VI. t.-c. értelmében az ugyanazon községben lévő különbözőféle közösségekre nézve az ott meghatározott kulcsoknak csak egyike alkalmazható, s minthogy az italmérési jog az arányosítás tekintetében éppen olyan természetű közös tulajdona, mint a határbeli közös területek; ezeknél fogva ez utóbbiakra ettől eltérő más kulcs alapul nem szolgálhat. Ezeknél fogva mindkét alsó bíróság ítéletét a fentebbi értelemben részben megváltoztatni s a felosztás tárgyává tett erdők és legelők mikénti felosztására nézve a további eljárást és ítélet hozatalt elrendelni kellett. Budapest, 1894. április 17. Szabó Miklós s. k., Keresztsegyhy Lajos s. k. P. H.

4064—894. P. sz. Végzés. Ezen harmad bírósági ítélet hiteles alakban az összes érdekelttel és kihirdetéséért Sz.-Somlyó város polgármesteri hivatalával közöltetik, s az összes iratok a tagosítási ügy végrehajtásával megbízott Hiry Ferencz kir. törvényszéki bírónak, a felosztandóknak kimondott erdő-legelő területek miként leendő felosztására nézve az előmunkálatok befejezéséért kiadatnak. Kelt Zilahon, a kir. törvényszék urbéri tanácsüléséből 1894. május 7. Mayor György s. k. h. elnök. Dénes Ádám s. k. aljegyző.

Polgármesteri jelentés az 1893. évről.

Tekintetes képviseleti közgyűlés! Szilágy Somlyó város 1893. évi állapota, közigazgatási viszonyai, közérdekű ügyei, ügyforgalma és tisztviselői tevékenységéről jelentésemet a következőkben van szerencsém előterjeszteni.

A.

Ügyforgalom.

I.

A közgyűlés tevékenysége.

Az 1893. évben közgyűlés tartatott 15 és pedig 4 rendes és 11 rendkívüli, melyekben elintéztetett összesen 164 ügydarab.

Ezek között nevezetesebb közérdekű ügyek:

2-ik sz. a. határozat. A kisdodovoda berendezése, esetleg egy menedékház felállítása iránti intézkedés.

3-ik sz. a. A városi képviselet a sz.-somlyó—margitai vasút építési költségeire 10,000 forintot szavazott meg, s annak létesítése iránt további támogatását kilátásba helyezte.

9. sz. a. A községi iskolaszék és az ovoda felügyelő bizottság tagjai beválasztása.

16. sz. a. A Báthory-féle várkertnek a város általi megvásárlása által a város közönségének egy régi óhajtott kívánságát teljesítette.

34. sz. a. A budavári honvédszobornak 1893. évi május 2-án tartott leleplezési ünnepélyén a város küldöttségileg képviseltette magát és díszes koszorút helyezett a szoborra.

39. 40. sz. a. A városi összes számadások megvizsgálása tárgyában hozott határozatok, melyek azok jóváhagyattak.

61. sz. a. A választás alá nem eső képviselők szabályszerű választása alkalmából az 1-es körületbe beválasztottak: Márkus Florián, dr. Lang Jakab, Lisztay Imre, Benkő Pál, Donovák Sándor és Póznér Ábrahám; a II-ik körületbe beválasztottak: Nagy Ferencz, Zóbel Lipót, Barna József, Brüll Károly, Ács György és Lang József.

67. sz. a. A tatárosi köulaj és aszfalt részvénytársaság ajánlata folytán a város járdáinak aszfaltírozása tárgyában hozott határozat.

69. sz. a. Melyel a város tulajdonához tartozó kopár területeknek fenyő csemetékkel beültetése iránti intézkedés jóvá hagyatott.

74. sz. a. A város 1894. évi költségvetésének megállapítása iránti határozat 30,067 frt 85 kr. bevétel, 25,977 frt 85 kr. kiadás és remélhető 4090 forint 70 kr. pénztámaradvánnyal, illetve követeléssel.

76. sz. a. v. állandó választmány, jogügyi, pénzügyi és egészségügyi szakosztály megalakulásáról.

79. sz. a. A krasznai főszolgabírói járás fentartása és Krasznán egy új járásbíróság felállítása ellen az igazságügyminiszteriumhoz felirat küldése tárgyában intézkedés.

80. sz. a. A cholera-járvány behurcolása megakadályozására irányuló közegészségi intézkedések.

91. sz. a. Város állatorvosi állomásnak Grieger György személyével, választás új-jáni betöltése.

99. sz. a. A választás alá nem eső kép-

viselők névjegyzékének kiigazítása iránti intézkedés.

101. sz. a. A tűzoltó testület parancsnokságának a csendőrszolgabírói elleni panaszos ügyében — a képviseleti közgyűlés — a ministerium intézkedéséért, bevárástól függőleg hozott és az ügy érdemébe nem bocsátkozó határozata.

104. sz. a. Közegészségi célokból egy új vágóhid építése iránti intézkedés.

107. sz. a. A magurai arányosítási perben a szomszédos peres községekkel kötött peregyesség, melyel a városnak 26 éven át folytatott pere öröndetes befejezést nyert.

108 sz. a. Virág Lajos felfüggesztett városi főjegyző helyettesítése iránti ideiglenes intézkedés.

109. sz. a. Az 1892. évi városi számadásoknak a vármegyei köztörvényhatósága általi jóváhagyása.

113. sz. a. A Sz.-Somlyón levő vármegyei kórháznak a város általi átvétele.

120. sz. a. A „Báthory“-féle várkert a város általi megvétele alkalmából özv. Hegyi Mihálynénak 1000 forint adománya.

125. sz. a. Jókai Mór koszorus költőnk 50 éves jubileuma alkalmából a v. képviselet üdvözlő felirata és összes művei nemzeti kiadása egy példányának megrendelése.

140. sz. a. A városi tisztviselők, kezelő és segéd személyzet fizetésének emelése iránti javaslat és a szabályrendelet módosítása.

A közgyűlési ügyek előkészítését az állandó választmány, a városi tanács, a pénzügyi és jogügyi szakosztályok és az időnként kiküldött bizottságok eszközölték.

Az évi költségvetések és számadások a törvény és szabályrendeletileg előírt időben és alakban előterjesztettek és a közgyűlés által felülvizsgáltattak.

A képviselő urak nagy része a közgyűléseket, fontosabb közérdekű ügyek tárgyalásánál szorgalmasan látogatta.

A képviselő testületnek az elmúlt évben 3 érdemes tagja halt el; Nagy László az érdemekben gazdag ev. ref. sz.-somlyói lelkész-esperes és egyházkerületi igazgató, — Józsa Gyula e város egykori polgármestere és Huberth József földbirtokos, ezen fájdalommas veszteségének és részvételének a képviselő testület — jegyzőkönyvileg adott kifejezést, — testületileg jelent meg a gyászszertartásokon és koszorút helyezett az elhunytak ravatalára.

(Folyt. köv.)

Szinészet Krasznán.

Látom, mennyi fanyar és gunymosoly húzódik sok olvasó rózsás, vagy halvány ajka körül, számván minket, vagy a sors által üldözött Thália papjait, hogy közénk hozta őket balszillagzatuk. Krasznán is színtársulat, valóban nagyszerű.

De hogy az efféle találgatásnak, a szánalom fakadó érzetének utját álljam, sietek kijelenteni, hogy a fenti feltevés igen-igen téves lenne. Thália fölönt és ihletett papnő és papjai öröndenek, hogy vezérlő csillagok (direktor) hozzánk kalauzolta; háztartásuk mérlegében a minust a plus váltotta fel végre. A közönség szívesen viszi koronáit jutalmul, virágait, tapsait az elismerés meglegedése jeléül.

Ez a helyzet szignaturája Krasznán! De vajjon ugy van-e mindenütt?

A vidéki közönség, sok tekintetben, nehezebben elégithető ki, mint a városi. Oh, mert mindnyájan egy-egy született színi kritikusok vagyunk, megvárjuk, hogy szavunk e téren — oh, de hányunknak! — iránnyadó legyen.

Mikor színművet adnak, akkor népszínmű kellene; ha vigjáték van műsoron, akkor dráma lenne óhajunk ne továbbja, hogy az operetről ne is szóljak.

De melyik direktor tudna a mi sok-sok szerény vidéki óhajainknak eleget tenni. S ha nem, kész az aprehenzió, mert mi vagyunk — a közvélemény.

Lekritizáljuk az író, a jutalmat osztó akadémiával, rendezőt, igazgatót, szereplőket, kellékest, s mikor már nincs kit és mit kritizálni, kijelentjük, hogy mind a darab, mind az azt előadó művészek élvezhetetlenek, — nem érdemesek a pártolásra. Ez a közvélemény, ha igaz, ha nem.

És . . . mindezek után, nehogy a jó izlés ellen vétsünk, levonjuk a következtetést és szépen otthon maradunk, mert ez a közvélemény. Mi több, ez által irodalmi tehetségek sorába emelkedünk, mert a közvélemény árjában uszunk. Ma ez a sikk!

Thália felkentjei pedig szedik, veszik sátorfaikat és mint ősszel a daru, mennek jobb hazát keresni. De vajjon találnak-e?

És hány városban, falun ismétlődik ez az eset?

Most kérem lehet-e okunk panaszra,

ha a vidék szinigazgatói, vagy csak annak egyes tagjai is, nem elégitik ki a magas igényeket?

Határozottan mondom, hogy nem! Vétközzük le a közönyt, legyünk aldozatésségesebbek és neveljünk magunkat, vidékünknek színészeket, mert ha a közönségben meg lesz a támogató jóakarata, úgy a jó, hivatott színészekben sem leend hiány.

Mert akkor az ő pályájuk sem lesz előiskolája Sucscsi akadémiájának.

De míg sűrűn olvassuk: „Színészeink derekasan megállták helyüket, a mű szép ségét érvényre emelték, az író intentióját átvitték az életbe; de nyomasztólag hatott színészeinkre, az üres, tátongó ház, a közönség érthetetlen hideg közönye.“ Addig ne kritizáljuk, ne beszéljünk!

Jól eső érzet tölt el, hogy e sorokat nem írhatom most kis városunkból, Krasznáról, mert nap, nap mellett telt ház előtt játszanak derék színészeink. Mindenki ott van, apraja, nagyja.

Gáspár Jenő, a kisebb szintársulatók jó nevű vidéki directora. Művezető keze meglátszik, hogy már 21 éve vezeti az igazgatók nem mindig rózsás teendőit, s több mint 35 éve áldozik Thalia oltárán.

Eddig előadásra került: „Náni“, „A kintornás család“, „Próbaházasság“, „A pezsgő“, „Bébé“, „Nagymama“, „Kis madaram.“ Előadásra ki van tűzve: „Magdolna“, „Otthon“ stb. Nincs idő és hely, hogy mindegyik előadott darabot egyenként méltassam s az abban működő színészek előadását bírálat tárgyává tegyem; de annyit összeségben írok és nem csak saját véleményemnek adok kifejezést, midőn írom, hogy minden eddig előadott darabban excelláltak, egymást igyekeztek fölülmulni. Bár hova mennek, mindenütt becsületet szereznek a színészi névnek. Legyenek is mindenütt szívesen látott vendégek.

A közönség teljes megelégedését kiérdemelték: Gáspárné Fáni (drámai), Dénesi Sarolta, Letsőné Gilda, Veselényiné Anna, Lipcseyné (anya), Lipcsey Józsefné stb. Gáspár, Veselényi, Bányai, Lenkei, ifj. Gáspár.

Még e hónapban Krasznán lesznek, — innen Margita és N. Bányára teszik át működésük terét.

Viszontlátásig!

Krasznán, 1894. május 21.

Busmagyar.

Értesítés.

Van szerencsém a „Szilágy-somlyói kerékpáros egyesület“ tagjait értesíteni, hogy az alapszabályok 12. §-a értelmében június hóra a következő egyleti kirándulásokat tervezem, u. m.:

- Június 3. Tasnád, 45 km indulás reggel 4 órak.
- „ 10. Csucsá, 47 km. indulás reggel 4 órak.
- „ 17. zoványi fürd. Ippon át 20 km. in. d. u 2 ó.
- „ 24. Sz.-Cseh, 55 km. indulás reggel 4 órak.
- „ 29.)
- „ 30.) Kolozsvár 127 km. ind. 29-én reg. 3 1/2 ó.
- Julius 1.)

Jelentkezhetni a reggel induló menetekre előtte való nap estig, a délutáni menetre aznap déli 12 óráig alulírott nál. Indulási hely a nagy dohánytőzsde előtt.

Szilágy-Somlyó, 1894. május 21.

Drávetzky, kapitány

Új találmányok és műszaki leírások.

Közl.: Bergl Sándor szab. és műszaki irodája Budapest, VII. Erzsébet-körut 38.

Miként jutott Dove először a „golyóálló“ páncéljának eszméjére, azt tréfás módon beszélt el nemrég egy szerkesztőnek. Ez azt kérdezte ugyanis tőle: „Hogy jött Dove ur tulajdonképpen arra gondolatra, hogy egy golyóálló páncélt készítsen?“ — Hát tudja dolgozom én azon már tíz éves korom óta.“ — „Lehetetlen!“ — „Atyám áldott jó ember volt, csak hogy nagyon könnyen lobbant haragra; ha rossz bizonyítványt hoztam haza, akkor cudarul elnápángolt. Egy napon ismét nagyon rossz iskolai bizonyítványt kaptam. Előbb az a gondolatom támadt, hogy Amerikába szököm, mert tudtam, hogy mi vár rám otthon. Végre más utat találtam. A hátamat és más testrészemet kipárnáztam, még pedig oly ügyesen, hogy atyám ütéseiből mitsem éreztem; sőt mulattam rajta, hogy mint erőlteti meg magát a dologban. Mikor aztán egyszer később egy pisztoly-párbajról hallottam, melynél az egyik fél

elesett, azt gondoltam magamban; „Ha az úgy cselekedett volna mint én, bizonyosan nem történt ez velem!“ És így jöttem lassankint arra, hogy egy golyóálló páncél feltalálásával foglalkozzam.“

Papír füzcsnádból. Amerikában kísérleteket tettek a papírnak füzcsnádból való előállítására. E kísérletezések a kívánt eredményre is vezettek és most New-Yerseyben egy társaság van alakulóban, mely ezen elegendő nyers-nyaggal rendelkező új iparágat nagyobb erővel szándékozik üzni.

Óriási léggömböt készített el legutóbb Spencer és fiaí halloway-i (Angolország) cég, a mely teljesen megtöltött állapotában — körülbelül 17 méter átmérőnek megfelelően — nem kevesebb, mint 2700 köbméter gázt fogad magába. Világítógázzal megtöltve a gömb 2200 kgr. horderővel bír, úgy hogy az — 1100 kgr.-nyi önsúlyát levonva — még 1100 kgr. terhet képes szállítani. Hir sreánt a léggömb meteorológiai megfigyelésnek és vizsgálatoknak van szánva és szándékoznak vele hat napig tartó, megszakítás nélküli utazást a magas légrégiókban megtenni. Hogy e mellett a gázvesztesség lehetőleg megakadályoztassék, a lepel két vég selyemszövetből készült, a melyek kencével vannak egymással összekötve; az egész hasonlóképpen selyemből készült hálózatra 6 1/2 kilométer zsinór volt szükséges. A léghajó ára körülbelül 50,000 márka; egyszeri megtöltése pedig 400 márkába kerül. A tudományos vizsgálati utazás befejezése után a léggömb Londonba szállítatik és itt mint Captiv-léghajó fog használatba kerülni.

Reszelő alumínium acélból. Ha az acélhoz kis mennyiségű alumíniumot adunk, ez rendkívül alkalmasá teszi azt reszelők előállítására; kezdetben puhább lesz, a mi a fogak bevágását lényegesen megkönnyíti; az erre eszközözendő keményítés által rendkívüli keménység éretik el. Az így előállított reszelők igen szolidak és tartósak.

Sebkimélő. (Lucas Edéné Casselben.) A sebkimélő egy burkolatból áll, mely a megsebzett testrésznek megfelelőleg van alakítva és afelé rugós, csatszerű betéttel lesz nyomva, hogy így a sebet megóvja a rothadási csirák stb. belépésétől és egyszerűen megakadályozza, hogy az illető testrész nyomás vagy lökés által utólagosan megsértsessék.

Különfélék.

— Mai számunkhoz negyedív hírdetési melléklet van csatolva.

— Esküvő. Evva Juliska kisasszonyt, a szilágy-somlyói községi iskola kedvelt tanítónőjét e hó 15-ik napján vezette, oltárhoz Szatmáron Halmágyi Endre, a szilágy-somlyói vasuti állomás pénztárnoka.

— Püspöki látogatás. A szilágy-somlyói ev. ref. egyházmegye Viski Pál esperes elnöklete alatt folyó hó 17-én Zilahon, a ref. főgimnázium tanácstermében rendes ülést tartott, melynek kimagasló pontja volt a Szász Domokos püspök által tervbe vett látogatás (generális vizitáció) programjának megállapítása. Az egyházmegyei tanács által elkészített látogatási tervet a következőkben közöljük: Június 29-én reggel a főtit. püspök ur kíséretével a szamosvölgyi vasuton Zilahra indul. Megérkezés. Üdvözlések. Közébed. Ennek végeztével a különböző tisztelgő küldöttségek fogadása. — Június 30-án d. e. A ref. templomban isteni-tisztelet, ennek végeztével az egyház ügyeinek megvizsgálása. Délután látogatások. — Június 1-én korán reggel indulás kocsin Diósadra, ott ünnepélyes felszentelése a ref. templomnak. Ennek végeztével küldöttségek fogadása. Közébed. Visszatérés Zilahra. — Július 2-án. Reggel indulás kocsin Görcsönbe, az ottani ev. ref. templom felszentelése. Ebéd. Ennek végeztével kocsin indulás Sz.-Somlyóra. — Július 3-án. Szilágy-Somlyón d. e. isteni-tisztelet. Ennek végeztével a különböző testületek tisztelgése. Közébed. Délután indulás Tasnádra. Július 4-én. Tasnádon délelőtti isteni-tisztelet lesz. Testületek fogadása. Közébed. Délután látogatások. — Július 5-én. A reggeli vonattal indulás Szoporra, honnan a püspök és kísérete Hadadba megy. Itt ebéd s ebéd után indulás Sz.-Csehbe. — Július 6-án. Sz.-Csehn isteni-tisztelet tartása. Ennek végeztével különböző küldöttségek fogadása. Közébed. Délután indulás Czikóra. — Július 7-én Czikóról reggel indulás Zsibóra, itt fogadása bucsuzó egyházmegyei papságnak. Villásreggeli. Indulás vissza vonattal Kolozsvárra. Az egyházmegyei tanács ezen pontokban állapotott meg a püspöki látogatást illetőleg, s elha-

tározta, hogy ezt végleges elfogadás s esetleg módosítás végett a püspökhöz felterjeszti, így tehát ez a program csak ideiglenes. Annak idején a végleges programot is közölni fogjuk. Adja az isten, hogy a tervezett püspöki látogatás teljessébe menjen s minél előbb üdvözölhessük körünkben a reform. anyaszentegyháznak szeretett főpásztorát. Sajnáljuk azonban, hogy e program szerint a püspöki látogatás éppen akkor lesz, mikor a reform. kolégium az isk. évet már befejezte s így a tanulóifjúság együtt nem lehetvén, a püspök iránt az iskola részéről érzett tisztelet impozáns kifejezéseknek el kell maradni. („Szilágy.“)

— Abrányiné Wein Margit hangversenykörútját már megkezdette. Hozzánk e hó 29-én a 10 órai vonattal érkezik s már az nap este gyönyörködhetünk énekében. Hogy városunk közönsége mily finom érzéssel bír a művészet iránt, ékes bizonyítéka annak az, hogy a köztudomásra még alig jutott hangversenyre a jegyek már nagygyobbára mind elkeltek, úgy hogy Tegdy Marci, a hangverseny rendezésére vállalkozó ideiglenes impressárió már is alig képes a jegyeket kereső közönségnek kivánságát teljesíteni. Hát még majd a hangverseny estéjén mi lesz vele szegény félével.

— Főszolgabíró jelöltek. A Kávássy Bertalan elhunytával megüresedett Zilah járási főszolgabíróságra előreláthatólag többen fognak pályázni. Igen természetes, hogy a mi szabadválasztási rendszerünk mellett csak is annak lehet reménye az állomás elnyeréséhez, akinek jelöltsége a központnak, illetve fő- és alispánnak tetszésével találkozik. Mint hírlík, e főszolgabíróságra Kovács István zsbíró főszolgabíró, Kiss Emil vármegyei első aljegyző, dr. Veress Sándor szilágy-somlyói szolgabíró és a most helyettesített dr. Kaizler György helyettes főszolgabíró fognak komolyabban reflektálni. A választás az őszi rendes közgyűlésen fog megtörténni, addig törhetik fejüket a vármegyebizottsági tagok, hogy kivel lenne legjobb betölteni e fontos állást. A hogy a dolgok jelen állását ismerjük, a két fiatal konkurrensnek, dr. Kaizler Györgynek és dr. Veress Sándornak lehet legtöbb kilátása a győzelemre.

— A szilágy-somlyó—margitai vasutra Szilágyvármegye f. hó 22-én tartott közgyűlésében a vármegyei utmunka pénztárból fedezendőleg 40,000 frtot szavazott meg. Ezen vasutra Szilágyvármegye községei 19,000 frtot ajánlottak fel, mely ajánlatok ugyanezen közgyűlésben szintén jóváhagyattak.

— Schweitzner Aladár, a legközelebbi vármegyei közgyűlésen közigazgatási bizottsági taggá választatott.

— Népgyűlés. Sz.-Somlyón pénteken a g. kath. vikárius udvarán összegyűlt vagy 70—80 oláh, hogy népgyűlést tartson. A gyűlés tárgya a szétküldött meghívók szerint a polgári házasságról szóló törvényjavaslat lett volna, — a gyűlés azonban jóformán meg sem alakulhatott, mert a szokottnál nagyobb létszámban cirkáló csendőrök láttára az összegyűltek nagy hirtelen szétoszlottak. Több fővárosi lap hire sztelése, hogy itt több ezerre menő oláh gyűlt össze, és a közbiztonságot és fenyegető állást foglalt volna, teljesen hamis információ alapul. Nálunk még eddig nincs az oláhság elbolondítva s hisszük is, hogy nem fognak a mi oláhainknál kedvező talajra találni az országfelforgató tanok.

— A polgári házasságról szóló törvényjavaslatot a képviselőház 168 szavazattal többséggel másodszor is változatlanul visszaküldte a főrendiházhoz elfogadás végett.

— Lóosztályozás. A minden évben meg ejtetni szokott lóosztályozás Szilágy-Somlyó város es a sz.-somlyói főszolgabírói járás több községeinek lovaira Sz.-Somlyón, a város háza udvarán május 23-án foganatosított. Az osztályozásnál a cs. és kir. hadtestparancsnokság kiküldöttje, báró Bánffy Ferenc cs. és kir. huszár főhadnagy volt, báró Bánffy Dezsőnek, választókerületünk országgyűlési képviselőjének fia.

— A követválasztók névsorának kiigazítása Sz.-Somlyón f. hó 30-án, S.-Ujlakon 26, Perecsenben 29-ik napjain fog megtörténni.

— Árvapénzek elhelyezése. Szilágyvármegye elhatározta, hogy az árvapénzek jövőre ne csak kizárólag a Közép-szolnokmegye zilahitakarékpenztárban, hanem a zilahigazdasági és iparbankban is helyeztessenek el és pedig olyképen, hogy három szolgabírói járásból ez egyik, háromból pedig a másik pénzüintézetbe helyeztessenek el.

— A zöldótás ideje elérkezett. Sz.-Somlyón és vidékén már több helyen folyamatban is van a szőlő zöldótása. Nagy nehézségbe ütközik azonban a szaporítás módja a miatt, hogy köznépünk még mindig nem hiszen az ótás eredményében s ez az oka, hogy nem törekszik az ótást megtanulni, miért aztán nem igen lehet ótó embereket elegendő számban kapni. Nem csekély baj ám az sem, hogy rengőt nem lehet kapni. A megyei gazdasági egyleteknek és állami szőlőtelepeknek lenne hivatása ez égető szükség segíteni.

— Jégverés. Szilágy Nagyaluban május 20-ik napján nagy jégverés vonult át a határon, mely a vetésekben tetemes kárt okozott.

— A zilahigazdasági főszolgabírói tisztre az ot-tani szolgabíró dr. Kaizler György lett helyettesítve. Hogy kit fognak mellé szolgabírául adni, nagy kérdés, miután megyénkben a közigazgatási joggyakornokság a vármegye indokolhatlan fősvénysége miatt ez idő szerint egyetlen járásban sincs betöltve, sőt még a központban sincs joggyakornokunk. Mint halljuk, Czeglédi Miklóst, Zilah város főjegyzőjét neveznék ki mellé helyettes szolgabíróul, ha ugyan ez az ideiglenes szolgabíróasáért mostani állomását odahagyni hajlandó lenne.

— Fizetésjavítás. A városi tisztviselő segéd- és kezelőszemélyzet fizetésének javításáról szóló szabályrendelet a közelebbi képv. közgyűlésben végre érdemleges elinté-zést nyert. Nem tartjuk ugyan most sem megfelelőnek a megállapított fizetéseket, különösen az alsóbb rendű állások betöltésénél, de e szabályrendelet elfogadásával mégis előbb jutottunk valamivel s hisszük, hogy ha városunk pénzügyi helyzete engedni fogja, a most megállapított fizetések még emelhetni fognak.

— Perjén Botofán Nikita, e hó 19-én éjjel, ismeretlen okból, a konyhájában levő létra felső fokára felakasztotta magát. 56 éves volt.

— Hazai palackgyár. A kolozvári kereskedelmi és iparkamarát arról értesítette a kereskedelmi miniszter ur, hogy az „Egyesült magyarhoni üvegyárak részvénytársaság“ Salgó-Tarásban jelentékeny állami támogatás mellett sötétüveg-palackgyárat létesített, mely évi 5 millió darab üvegpalack előállítására rendeztetett be, s mint új iparág meghonosítását célzó vállalat hivatva van a külföldi ipar hasonnemű termékeivel versenyezve, azokkal a magyar piacot ellátni s idővel az országot a külföldi ipar ezen ágától teljesen függetleníteni. Hogy azonban ezen iparvállalat fennállása és fejlődése biztosítva legyen, feltétlenül támaszkodnia kell a hazai fogyasztó közönség pártfogására, s azért kamarakerületünk üvegkereskedőit, sörgyárait, borkereskedőit, ásványvizkereskedőit és forrástulajdonosait azon kéréssel figyelmeztetjük e pártolásra érdemes új hazai vállalatra, hogy sötét palack szükségletüket a külföldi gyárak mellőzésével jövőre ez új hazai beszerzési forrásból fedezzék.

— A földmívelési miniszter a gazdasági gyümölcsnek aszaltványnya, borrá és szeszszé való feldolgozását és értékesítését a f. évben is előmozdítani óhajtván, ez évben is ki fog osztani részint ingyenesen, részint kedvezményes áron aszaltókemencéket, továbbá Normandiaalmabor készítő malmokat, sajtókat és kísérletre néhány Kriznics-féle szesz főző kazánt. Magánosok a Caze-nille-féle aszaltókemencét teljes felszereléssel 291 frt 50 krért, a normandiai gyümölcsmalmot (a vám- és szállítási költségek elengedése mellett) 70 frtért, a Kriznics-féle pálinkakazánt 260 frtért szerezhetik meg. Községek és egyleteknek hajlandó a miniszter Cazeuille-féle aszaltókemencét ingyen is adományozni, továbbá a gyümölcsmalmot és sajtót használatra is kikölcsönözni, ha indokolt kérelmükkel még június hó közepéig hozzá fordulnak. Az aszaltók, malmok felállítására és azok kezelésének gyakorlati bemutatására hajlandó szakkörégeit a közönségnek minden külön díjazás nélkül rendelkezésre bocsátani.

— Apróságok. Ez is leánykérés.
— Hova sietsz olyan nagyon?
— Az Aranyossy Izidor bankárhoz.
— Mit akarsz ott?
— Megkérem a leányát.
— Melyiket?
— Ez attól függ, hogy milyen kedvben találok. Ha jó kedvben lesz, akkor a fiatalabbat, ha haragszik, akkor az öregebbet.
— Megfelelkezett.

A handlénak jól jövedelmezett az üzlet, meggazdagodott. Felesége bevásárolta a drágábbnál-drágább ékszereket. Mikor aztán a sok ragyogó dísz együtt volt, megmutatta az úrnak.

Összezsapta a kezét az ura.
— Gott! micsoda jönörűség! Itt lenne csak aztán edj fajn licitáción.

— **Nyers selyem Bastruhákra** alkalmas kelméket öltönyöknél 9 frt 50 krért és jobb fajtájukat is — valamint fekete, fehér és színes selyemkelméket méterenként 45 krtól 11 frt 65 krig — sima, kockázott, csikozott, mintázott és damaszolt stb. minőségben (mintegy 240 fajtában és 2000 különböző szín s árnyalatban) szállít: postabér és vámmentesen a privátmegrendelők lakására HENNEBERG G. (cs. kir. udvari szállító) selyemgyára Zürichben. Minták postafordulóval küldetnek. Svájcbra címzett levelekre 10 kros és levelezőlapokra 5 kros bélyeg ragasztandó.

Felolvas szerkesztő és kiadótulajdonos:
BÖLÖNI SÁNDOR.

HIRDETÉSEK.

Zeneestély.

Tisztelettel tudatom a nagyérdemű közönséggel, hogy

Központi sörzsarnokomban

f. hó 27-étől kezdődőleg minden vasár- és ünnepnapokon este 8 órától 12 óráig

ZENEESTÉLYT

tartok:

Zeneestélyeimre a **Lakatos János** vezetése alatt álló zenekart **szerződtettem**, miáltal azon kellemes helyzetben vagyok, hogy a t. közönséget a mindig kellemetlen „tányérozástól” megkímélhetem.

A nagyérdemű közönség szíves látogatását kérve, maradok

kiváló tisztelettel:

Esereny Károly,
Központi kávé.

Szt.-László gyógyfürdő

Püspök-fürdő.

Nagyvárad mellett, posta-, táviráda, vasut-állomás.

Hazánk egyik legrégebbi gyógyhelye, számos természetes meleg (28–33 R°) hőforrásokkal, új ártézi kuttal, (33½ R°) ezen források felett vannak építve csinos és célszerű berendezéssel a tükör-, medence-, kabin-, kád- és mórforrás fürdők.

E hőforrások használata fürdőzésre javallva van: heveny és idült rheumatikus bántalmaknál, izületi loboknál- méh, has és mellüri savós izzadmányoknál, a vesebántalmak kezdeti szakában, epe- és hólyaghurutnál; apoplexia után visszamaradt hűdéseknel, ideg-bántalmaknál.

A mórforrás használata kitünő gyógy-eredményt mutat: sápkórna, vérszegénységnél, a női ivarszervek különféle bántalmainál.

Ivó-gyógyomláknál jó sikerrel használtatik gazdag Caliumsók tartalmánál fogva, görvély és angol kórna a légzőszervek, gyomor és epevezeték hurutjánál.

A vendégek szórakoztatására szolgál az árnyas erdő szélén épült csinos gyógyterem, társalgó-, ét- és táncsteremmel, kávéházzal, fedett terraszokkal, könyvtár, fővárosi és vidéki hírlapok, zongora, billiard, jól rendezett sétányok, a nagy kiterjedésű park és árnyas erdőben fedett sétány, tekepálya, társas estélyek, gyakori táncvigalmak, naponta 3-szor térszene és társas kirándulások a Somlyó-hegy vadregényes vidékére.

A fürdőmegnyitás kezdetét veszi a Nefpürdők használatát illetőleg május hó 1-én, az uri közönségre nézve pedig, miután a fürdőhelyiségek jelenleg átalakítás alatt állanak, f. évi május hó 15-én.

Kitünő konyha: Demetrovics Miklós.

Szobaárak 40 krtól 3 frtig.

Orvos: Dr. Filkor Lajos.

Bővebb tudósításokkal szolgál

2—3 a fürdő-gondnokság.

1289—1894. tkvi szám.

Árverési hirdetemény.

A kir. kinstárnak Krizsán Onutz, Krizsán Tógyer ellen és Krizsán Flore szül. Kulesár Krizsán Mitru özvegye ismert örökös gyümölcsénesi lakosok és Bölöni Sándor ügygondnok által képviselt ismeretlen örököséi elleni végrehajtási ügyében a bírói árverés 36 frt 91 kr. adó, ennek esedékes 6% kamatai, 8 frt 90 kr. végrehajtási, 6 frt árveréskérsi s a további költségek erejéig ezennel elrendeltetvén, **határidejéül 1894. évi június 12-ének** délelőtti 9 órai megkezdéssel a zilahi kir. törvényszék területén fekvő Gyümölcsénes község házához kitűzetik, az árverési feltételek pedig a következőkben állapittatnak meg:

I. Elárvereztetnek szükség esetére a kikiáltási áron alul is végrehajtást szenvedőknek a gyümölcsénesi 42 sztkvben A. 1. a. foglalt 53. és 861. hrszámu házas belsőség és szántó, kaszállóból álló ingatlanai 334 frt kikiáltási árban.

II. Árverelni szándékozik kivétel nélkül tartoznak a kikiáltási ár tíz százdtólját készpénzben, vagy óvadékképes értékpapírban a bírósági kiküldött kezéhez bántapénzül előre letenni, avagy az annak előzetes letétbe helyezéséről nyert elismervényt átadni.

A kir. járásbíró, mint tkvi hatóság. Sz.-Somlyón, 1894. március 31-én.

DONOVÁK SÁNDOR,
kir. aljbíró.

Árverési hirdetemény.

1269—94. A tasnádi kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság által közhírré tetetik, miszerint Weisz Gyula végrehajtató felperesnek Katra Istvánné alperes ellen 180 frt s jár. iránti követelésének árverés útján leendő behajtása végett az ujnómeti 46. sz. tjkönyvben 418, 1120, 1294, hrsz. ingatlanokra 1603 frt és az ujnómeti 187. sz. tjkönyvben. A I. 973. hrsz. a. ingat-

lanra 3080 frt kikiáltási ár mellett árverés rendeltetvén el, árverési határidőül **1894. évi június hó 9. napjának d. e. 9 órája** Ujnómet községhezát kitűzetik, mely alkalommal az árverés alá vett ingatlanok becsárón alól is eladatnak. Venni szándékozik kötelesek bántapénzül a kikiáltási ár 10%-át a kiküldött kezéhez készpénzben, vagy óvadékképes államkötvényekben lefizetni.

A vételár 3 részletben 15, 30, 45 napi időközökben az árverés napjától járó 6% kamataival együtt a tasnádi kir. adóhivatalhoz lesz fizetendő. A bántapénz az utolsó részletbe lesz betudandó. A jóváhagyott árverési feltételek többi része ezen tkvi hatóságnál Ujnómet és Alsó-Szopor községhezátál megtekinthetők.

Az árveréskérsi költségek 15 frt 50 kiban állapittatnak meg.

Végrehajtató utasittatik Mihály Károly ügyvéd útján, hogy az árverési hirdeteményt a „Budapesti Közlöny” és valamelyik helyi lapban szabályszerűleg tétessse közzé és az azt tartalmazó hírlappéldányt mutassa be.

Az árverés foganatosítására jelen hirdetemény kifüggesztésétől számított 30 nap eltelte után fog bir. végrehajtó kiküldetni.

A kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság, Tasnádon, 1894. évi március hó 21-én.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses tudomására hozni, hogy a helybeli piacon (a volt Fodor István-féle üzlethelyiségben) egy a mai kor igényeinek megfelelő, törvényszékieleg bejegyzett

Könyv és Papirkereskedést

nyitottam.

Üzletemben a **magyar irodalom** legjelesebb termékei készletben találhatók, különben pedig nálam, bárhol megjelent mű megrendelhető.

Ugyszintén ajánlom a n. é. olvasóközönség figyelmébe a körülbelöl 1000 kötetre terjedő magyar és német jeles művekből álló

Kölcsönkönyvtáramat.

Továbbá raktáron tartok mindenféle ügyvédi és körjegyzői nyomtatványokat, **albumok, emlék- és képeskönyvek, folyóiratok, Chinaezüst diszműtárgyak** stb. stb.

Az e szakmában lévő tapasztalataim folytán azon kellemes helyzetben vagyok, hogy a nagyérdemű közönség igényeit a legjobban kielégíthessem.

Vállalatomat a nagyérdemű közönség kegyes pártfogásába ajánlva, maradtam

hazafias tisztelettel:

HEIMLICH JÓZSEF,
könyv- és papirkereskedő.

2—3

Van szerencsém a helybeli és vidéki nagyérdemű közönség szíves tudomására hozni, hogy a piactéren már 18 év óta fennállott

vas- és fűszerüzletemet

a városházzal szemben épült új helyiségbe tettem át és azt a mai kor igényeinek teljesen megfelelően ujonnan rendeztem be.

Ez alkalomból valódi és természetes borok elárusítását is üzletem keretébe foglaltam. Ugyanis sikerült egy első rangú uradalmi pince összes borait megvásárolni és most ezeket a n. é. fogyasztó közönség rendelkezésére bocsátva, ugy nagyban, mint 1 és ½ literes zárt üvegekben, a legtisztább minőségben és igen jutányos árak mellett árusítom el.

A borok árai literenkint 32, 40, 50 és 60 krajcár, ugyanilyen árakban kitünő zamatu vörös borok is kaphatók. Legalább 56 liter egyszerre vételnél fogyasztási adó nélkül 6 krajcárral olcsóbban számítom. Az ilyen vételekhez szükségeltető hordókat beszerzési árban adom.

A vas- és fűszeráru szakmába vágó cikkeken kívül állandó készletet tartok a következő savanyu-, ásvány- és gyógyvizekből, u. m.: borszéki, bikszádi, parádi, Luhi Margit, Salvator, Selters, Giesshübl, Billini, marienbadi, karlsbadi és budai, — melyeket a legjutányosabb árakban árusítok.

A n. é. közönség igen becses bizalmát továbbra is kérve, vagyok

teljes tisztelettel:

SIMAY GERŐ.

2—6